

1. Orlovska O. V. Tolerance and its essential characteristics / O. V. Orlovskya [Electronic resource]. – Access mode: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpkhist/2012_5/12ioovisx.pdf.

2. Sadokhin A. P. Intercultural Communication / A. P. Sadokhin. – Moscow: UNITY-DANA, 2006. – 365 p.

Н. В. Кичук

ВОСПИТАНИЕ ТОЛЕРАНТНОЙ ЛИЧНОСТИ В ПОЛИКУЛЬТУРНОЙ СРЕДЕ

В статье проанализированы особенности воспитания толерантной личности в условиях поликультурного социума. В частности рассмотрена студенческая среда как одна из наиболее интенсивных зон этнического взаимодействия. Отмечено, что именно в модели поликультурного образовательного пространства может эффективно осуществляться формирование толерантного сознания.

Ключевые слова: толерантность, толерантная личность, поликультурная среда.

N. V. Kichuk

UPBRINGING TOLERANT PERSON IN A MULTICULTURAL ENVIRONMENT

The article deals with features of upbringing a tolerant person in a multicultural society. In particular the author considered student environment as one of the most intense areas of ethnic interaction. It should be noted that exactly in the model of multicultural educational environment formation of tolerant consciousness can be effectively implemented. Special attention is paid to the main features of the concept «tolerance», which is presented as structurally complicated formation of personality. Being an important part of interaction of people with different positions and orientations, tolerance is manifested in the desire to understand and accept another culture in all its manifestations. In the context of this problem it should be defined that development of tolerance to different factors affecting the personality, thereby allocate several levels of tolerance. The role of affective and frustration tolerance in overcoming stormy of emotional conditions characteristic of the interpersonal conflict is emphasized. Special attention is focused on such manifestations of tolerance as political, scientific, educational, administrative, cultural tolerance. Analysis of the scientific literature allowed us to indicate main functions of tolerance: creative, regulatory, educational, culture-keeping, psychological, socio-communicative, etc. As a result the low level of tolerance education in modern society leads to the negative phenomena of xenophobia, aggression, social tension. Exactly tolerance is a condition of harmonization of social relationships in a multicultural situation and avoiding ethnic tensions in a multicultural environment.

Keywords: tolerance, tolerant personality, multicultural environment.

Подано до редакції 21.02.2014

УДК 378+370.711+001.895

Т. І. Койчева

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

У статті проаналізовано розвиток університету як освітнього закладу, розглянуто спільні риси і функції діяльності університетів різних країн, у тому числі педагогічних. Наведено відмінності сучасних інноваційних і дослідницьких університетів.

Ключові слова: діяльність університетів, дослідницький університет, педагогічний університет.

У сучасних умовах істотно змінюється роль та місце університетів у системі освіти, економіки, інших сферах суспільного життя країни. У ситуації, що склалася, кожен ВНЗ змушений самостійно вибудувати стратегію розвитку, визначаючи пріоритетні напрямки з урахуванням власних життєздатних традицій і ресурсів.

Феномен університету як механізму акумуляції і трансляції культури та історичного досвіду розглядається у працях Є. П. Білозерцева, Б. М. Бім-Бада, І. В. Захарова, Є. Кари, В. Л. Матросова, В. А. Сластьоніна та інших учених. Інновації в освітньому процесі вищої школи, продиктовані потребами

розвитку людської цивілізації, що реалізуються в контексті провідних ідей Болонського процесу, розглядають В. І. Байденко, В. А. Козирев, Л. С. Подимова, Н. А. Селєзньова, Н. В. Радіонова, Н. Л. Шубіна та ін.

Ю. А. Афанасьєв, звертаючись до проблеми університетської освіти та її місії в сучасній світі, зазначає, що спадкоємність культурних традицій, орієнтація студентів у сучасному житті та їхня готовність увійти у завтрашній день не тільки об'єднують три часи – минуле, сьогоднішнє і майбутнє, а й три системи: освіти, культури і науки [1].

Для того, щоб осмислити роль університету в сучасному світі, у просторі людської культури, зверне-

мося до історії становлення та розвитку ідеї університету як освітнього закладу.

Сам термін «університет» (лат. *corporatio* – сукупність, спільність, об'єднання) із самого початку позначав вільну корпорацію викладачів (магістрів, професорів) та студентів; корпорацію тих, хто «штудіює» (школярів) і хто забезпечує цей процес як певну гільдію за аналогією з іншими гільдіями середньовічного міста. При цьому корпоративність раннях університетів відрізнялася від всіх інших гільдій та шкіл насамперед своєю відкритістю. На відміну від інших корпорацій у неї не було монополії на місцевому ринку і її простором був увесь християнський світ.

Отже, університети з моменту свого створення існували як вільні асоціації мислителів, дослідників і студентів. Визначальні риси університетської корпоративності були притаманні вже першому європейському університету, створеному у XI столітті у Болоньї як студентська корпорація. Створений пізніше Паризький університет був вже корпорацією викладачів. Аналогами корпорацій середньовічних університетів були цех, монастир або лицарський орден, які базувались на чітко визначеному призначенні (місії у суспільстві), нормах діяльності і поведінки зовнішніх і внутрішніх.

Університет, як тільки він створювався і починав функціонувати в якості різноманітної спільноти, ставав потужним суспільно утворюючим чинником у регіоні. Університет у середні століття – це не тільки викладачі та студенти. Університет – це «члени та піддані університету» або «академічні громадяни». Корпоративні права, а також різні фінансові дотації і привілеї давали тим, хто «штудіюють», можливість жити і всіляко активізувати життя міста, тобто робили існування університету для міста вигідним.

В. Роуг, розглядаючи університет як явище середньовічної європейської культури, зазначав, що він виступав як «продукт і спосіб свого часу» [2]. Реагуючи на економічні та політичні запити суспільного життя, університет сприяв розвитку цивілізації через механізм відтворення культури, приросту знань і підготовку для суспільства професійно зорієнтованої та інтелектуальної еліти.

У корпоративному університетському співтоваристві освітнє завдання, по суті, збігалось з самою ідеєю університету, тобто університет – це місце, де основною метою було не виробництво знань, а відтворення «освічених людей» – інтелектуалів з усіх професій, і з кінця XV століття – інтелектуалів за професією.

В епоху Відродження університети поступово втратили роль інтелектуальних центрів Європи. Концепцію університету, що стала перехідною від моделі середньовічного університету до університету класичного, створив Я. А. Коменський. На його думку, університет мав представляти самоврядувальну корпорацію, що знаходиться на службі суспільства, і в якій від імені товариства виступає держава і, зокрема, упо-

вноважені нею особи. За концепцією Я. А. Коменського університет набуває рис не стільки науково-освітньої установи, скільки виключно наукової, що створює прецедент конструювання такої системи освіти, на чолі якої стоїть суто наукова установа і вчений-інтелектуал, для якого викладання не є пріоритетним видом професійної діяльності і засобом самореалізації [3].

Виникнення «ідеальної», найбільш поширеної у суспільстві класичної моделі університетської освіти пов'язано з ім'ям В. фон Гумбольдта і відкриттям у 1810 році Берлінського університету. В основу нової моделі університетської освіти були покладені три принципи. Перший полягав у запереченні примітивного утилітарного погляду на освіту, коли знання цінуються лише з практичної точки зору. Другий – застерігав від засилля дослідної (емпіричної) науки, яке протидіяло розвитку фундаментального теоретичного пізнання. Третій принцип стверджував панування гуманітарної освіти, без якої не може бути освіченої особистості [4].

Базовими принципами класичної ідеї університету стали: державна підтримка університету при збереженні ним статусу відносної автономії; ідея академічної свободи в дослідженні і навчанні як основоположна; дослідження і навчання як сутність освіти; активне включення викладачів і студентів у суспільне життя; етичне обґрунтування гідності знання і вченості.

Саме класична ідея університету Вільгельма фон Гумбольдта як синтезу дослідження, навчання і виховання стала критерієм, за яким здійснювалася вся подальша еволюція європейських і американських університетів.

Ідеї дослідницького університету В. фон Гумбольдта та інтелектуального університету Дж. Г. Ньюмена у другій половині XIX століття стали першими спробами осмислення ідеї університету, визначення його місії в сучасному світі. Модель Гумбольдта справила значний вплив на розвиток американських, канадських, японських університетів. Модель Ньюмена, залишившись національним надбанням, була сприйнята деякими елітарними вищими навчальними закладами Європи.

З середини XIX століття процеси соціальної мобільності посилили проблему елітарної і егалітарної освіти в суспільстві. До університетів на початку XX століття прийшли широкі верстви населення, що змусило знов звернутися до ідеї університету в новому просторово-часовому вимірі. Центром обговорення стали проблеми обов'язку і відповідальності університетів перед ідеалом освіти; розгляд тиску масовості як загрози вищій освіті і природного наслідку соціальної еволюції, тобто як ймовірного шляху її розвитку.

М. Вебер, обговорюючи роль університету, зосереджував увагу на діяльності викладача. Він уважав, що обов'язок ученого-викладача – допомогти індиві-

ду усвідомити себе «в кінцевому сенсі власної діяльності», сприяти набуттю ясності, тобто усвідомлення вибору засобів щодо цілей і вмінню бачити наслідки своєї діяльності [5]. В умовах, коли традиційні цінності руйнуються, а нові ще не створені, університети, на думку М. Вебера, зобов'язані формувати у майбутньої еліти європейського співтовариства вчених, політиків, підприємців етику відповідальності, чітке усвідомлення того, що треба розплачуватися за наслідки своїх дій. Натомість створювати і відтворювати інтелектуальну еліту університет зможе, лише забезпечивши свою незалежність від держави і академізм у викладанні. В умовах аксіологічної невизначеності М. Вебер бачив місію університетів у збереженні інтелектуальної єдності як найважливішого чинника підвищення стійкості світу [5].

У другій половині ХХ століття К. Ясперс висуває нову ідею університету, яка відроджує модель дослідницького університету В. Гумбольдта. На його думку, університет – це спільнота вчених і студентів, зайнятих спільним пошуком істини. «Університет – це місце, де завдяки умовам, створюваним державою і суспільством, культивується самосвідомість епохи. Люди приходять сюди з однією-єдиною метою – з метою пошуку істини ... Але так як істина відкривається в результаті систематичного пошуку, то й дослідження є найпершим завданням університету ... Оскільки масштаб істини набагато перевищує масштаби науки, то й учений зобов'язаний розглядати цей пошук у загальнолюдському масштабі, а не тільки як фахівець ... Друге завдання університету пов'язане з навчанням, так як знання істини потрібно передавати... Сприйняття істини припускає інтелектуальну зрілість особистості. Звідси випливає, що і навчання, і дослідження націлені на щось більше, ніж просто передача готових фактів і умінь. Їх мета – формування людини в цілому ... Завдання університету потрійне – дослідження, передача знань (освіта) та культура ...» [3]. Ця тріада стала класичною підставою сучасної університетської освіти в усьому світі.

Університети останніх десятиліть – складний елемент не тільки системи освіти, а й усього суспільства в цілому. Високопрофесійна підготовка, соціальні конфлікти з державою, демократичні ідеї, прагнення привернути комерційних партнерів і спонсорів до професійно-технічних програм і спільних досліджень – все це пов'язано з діяльністю університетів другої половини ХХ століття.

З 70-80-х років ХХ століття дослідники, аналізуючи розвиток і функціонування університетів, все частіше підкреслюють лідируючу роль університету у розвитку суспільства і держави. Все більш зростають університети як особливі інтелектуальні центри, які для навколишнього соціокультурного простору відіграють провідну роль джерела нових знань і підготовки інтелектуальної еліти суспільства.

К. Керр запропонував нове бачення університету, що орієнтується на служіння суспільству, нації, регіо-

ну, і виробляє не тільки знання, але й фахівців, що володіють цим знанням, необхідними для бізнесу, промисловості, сфери послуг тощо [3]. Для позначення цього феномена автором було введено термін «університетський комплекс». Його відмінність полягала в тому, що автор розглядає університет як індустрію знання, яке являє собою основний економічний ресурс суспільства.

Криза університетської освіти наприкінці 60-х – початку 70-х рр. ХХ ст. призвела світову університетську спільноту до необхідності замислитися про ціннісні орієнтири власного розвитку, етичні норми наукової діяльності та їх вироблення, досягнення балансу інтересів університету як самостійної організації, цілісності, та суспільства на основі гнучкої політики і підтримки власного престижу.

На підставах різнобічного аналізу діяльності університетів різних країн і континентів було визнано, що ситуація, яка склалася сьогодні у світовій спільноті, має низку спільних рис. Зокрема:

- неухильно знижується фінансування і підтримка університетів з боку держави, яка перестає бути єдиним і основним джерелом їх матеріального забезпечення;

- університети стають учасниками і гравцями ринку консультативних і експертних освітніх продуктів і послуг, науково-дослідних розробок і інновацій, що призводить до виникнення конкуренції і змагальності;

- найбільш потужні університети перетворюються у корпорації, які виробляють і продають особливу продукцію (товар) – освіченість, знання, об'єкти інтелектуальної власності та інше, що створює тло для виникнення і впровадження особливих ринкових відносин і вимагає від освітян і науковців відповідних ринкових компетенцій;

- успішні університети розробляють й упроваджують власні стратегії, що дозволяють працювати в умовах ринкових відносин, створювати інноваційні продукти, які дозволяють витримувати конкуренцію і водночас зберігати власну ідентичність як особливих соціокультурних інститутів у збереженні цінностей наукового пошуку, розвитку знання і освіти [6].

Сучасний інноваційний університет – це вищий навчальний заклад і наукове співтовариство, який:

- на практиці реалізує єдність навчального, наукового і інноваційного процесів з широким використанням власного інтелектуального потенціалу і матеріально-технічної бази;

- акумулює, генерує й транслює нові знання для підготовки високопрофесійних фахівців, розробку нових технологій і перетворення їх в готовий комерційний продукт;

- задовольняє потребу оточуючих користувачів в інноваційних послугах і товарах, що базуються на сучасних знаннях, технологіях і компетенціях;

- розвиває інноваційну інфраструктуру власного простору і регіону;

- впливає на розвиток не тільки освіти і науки, але й його економіку і соціальну сферу.

Р. Барнетт стверджує, що у широкому соціальному і культурному контексті університет кінця ХХ століття – це простір, в якому створюються умови для виживання людини в чреватому наслідками, крихкому і непередбачуваному світі: «Підготовка людини до життя в цьому світі є частиною виклику, кинутого університету» [7].

Характеризуючи сучасний університет, Р. Барнетт вважає, що йому повинні бути властиві наступні риси: критична міждисциплінарність, колективний самоаналіз, цільове відродження, рухливі межі, ангажованість.

За цих умов університети вимушені переходити від адміністрування процесами до управління власним розвитком, що потребує переосмислення наявних ресурсів, ускладнення й підвищення ефективності їхнього використання. У зв'язку з цим, однією з моделей університету, запропонованих спільноті для обговорення, стала ідея «підприємницького університету» Б. Кларка. До основних рис підприємницького університету автор відносить: створення посиленого управлінського ядра; формування дискретної (диверсифікованої) фінансової бази; формування розширеної периферії розвитку університету; стимулювання академічного ядра; широке розповсюдження і затвердження в університетському співтоваристві підприємницьких переконань і цінностей [3].

Міжнародний аналітичний огляд щодо стратегії розвитку освіти на порозі ХХІ століття, проведений В. К. Федорченком, свідчить, що нові цивілізаційні виклики закономірно приводять більшість країн до освітнього буму, до хвилі глибоких реформ. Освіта як одне з основних прав людини стає ключем до стійкого розвитку, миру і стабільності як у самих державах, так і у відносинах між ними, засобом ефектної участі в житті суспільства та в економіці ХХІ століття, які охоплені прискореною глобалізацією [8].

Отже університети стоять перед потребою формування складної організаційної культури, що поєднує традиційну культуру вільної кооперації професіоналів та культури високо продуктивних і рентабельних фабрик мислення. В умовах глобалізації університет як освітній і соціокультурний заклад набуває все нових якостей і нових рис. Якщо наприкінці ХХ століття підкреслювалася роль університету в суспільстві як його основного соціального інституту, то сьогодні виробництво, розвиток і поширення культури – завдання університету в ХІХ-ХХ століттях – відходять на другий план і головними стають питання їхньої адаптації до сучасних соціально-економічних і політичних змін, співпраці університету з державою, з одного боку, і глобальним світом – з іншого. Університет стає гарантом, механізмом такої соціальної потреби, як стабільний, стійкий розвиток суспільства.

На думку Д. Белла, університет стає головним соціальним інститутом сучасного суспільства. Як елітна група вищих навчальних закладів, університет останнім часом прийняв на себе велику кількість функцій: проведення фундаментальних наукових досліджень; забезпечення потреб суспільства у висококваліфікованих кадрах; розвиток загальної освіти [3].

Глобалізація, вважає П. Скотт, можливо, найголовніша проблема, яка стала перед університетом за всю його довгу історію. Тому на університети чекає важка робота, щоб адаптуватися до вимог епохи глобалізації, що зароджується. Якщо вони не проявлять потрібну гнучкість, необхідність у них може просто відпасти, а якщо продемонструють її, у підсумку можуть перестати бути університетами. Сучасний університет поліфункціональний і багатозначний. Серед основних системоутворюючих напрямів і функцій його діяльності – навчальна, дослідницька, професійна, сервісна, культурна і гуманістична [3].

Дж. Деланті підкреслює, що у відповідь на зміни в суспільстві, культурі та знанні сучасний університет повинен змінитися, знайти себе в новій соціально-політичній реальності, щоб гарантувати свою «конвертованість». Університети – унікальне громадське місце, де формуються два типи знання: знання як наука і знання як культура, тобто університет сприяє як соціокультурному розвитку, так і розвитку промислових технологій. Сучасні університети об'єднують у собі три абсолютно різних сфери життєдіяльності суспільства: культуру, політику і ринок. Взаємно впливаючи один на одного, вони дають можливість сформувати новий образ університету.

Соціальна роль вищої школи не обмежується виконанням чисто утилітарної функції – підготовки фахівців для сформованої системи народного господарства. Система вищої освіти – за своєю базовою ідеєю – формує основу для поступального руху суспільства: вдосконалення цивілізації, інтелектуального і духовного розвитку людства, збереження, збільшення і передача наступним поколінням культурної спадщини. Саме для реалізації цієї відповідальної місії і необхідна принципова перебудова сучасного університету.

Нововведення другої половини ХХ століття, що змінили і продовжують змінювати вигляд сучасного університету, мають відношення до переорієнтації його базових підстав, які полягають не тільки і не стільки в принципах функціонування університету, скільки у способах його самопредставлення і самоопису. Університет не зможе діяти до тих пір, поки не знайде певну ідею свого існування. Стикаючись з різноманітними проблемами, сучасний університет опиняється перед завданням розробки нового самовизначення, яке повинно одночасно задовольняти як справжньому стану суспільства і культури, так і майбутньому самого університету. У силу цих при-

чин самовизначення не може не бути парадоксальним, тому що ніхто і ніщо поза університетом не може сьогодні визначити його місце і його час. Університет повинен сам відповісти на питання про сенс свого існування і функціонування.

Таким чином, сучасний університет являє собою особливий соціокультурний інститут, де не просто траншуються готові форми культури, організовані за перевагою у формі знання, але й де ці форми створюються, а також де їх навчаються породжувати. Завдання сучасного університету – підтримка живого різноманітного мислення, а не його форм, померлих у вигляді понять, або зразків застиглих метафор.

Провідні світові тенденції розвитку вищої освіти співвідносяться з цілями сталого розвитку світової спільноти і представлені: диверсифікацією вищої освіти; радикальним оновленням освітніх програм; посиленням взаємозв'язку вищої школи із світом праці; розвитком соціального діалогу та соціального партнерства; рухом від поняття кваліфікації до поняття компетенції; висуванням якості вищої освіти на роль «загального знаменника» реформ вищої освіти. Болонські реформи виступають як європейська реакція на світові тенденції розвитку вищої освіти, спроба включити позитивний потенціал цих тенденцій в енергетику розвитку, досягнення їх синергії з спрямованістю і механізмами Болонського процесу.

На початку ХХІ ст. за університетами в суспільстві закріплено такі функції як-от:

- навчальна через передавання знань,
- дослідницька через розвиток науки,
- сервісна через обслуговування соціуму, суспільства, держави, особистості,
- культуроутворювальна через розвиток культури та інтелекту,
- гуманістична через трансляцію у суспільстві суттєво важливих ідей і способів мислення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьев Ю. А., Казанская О. В. Роль университета в региональной системе оценки качества образования / Ю. А. Афанасьев, О. В. Казанская // Опыт построения региональных систем оценки качества образования. Модели развития региональных центров обработки информации в контексте формирования и функционирования общероссийской системы оценки качества образования : (материалы межрегион. совещания), 15-17 марта 2006 г. / Федер. служба по надзору в сфере образования и науки, департамент образования Новосиб. обл. – Новосибирск, 2006. – С. 48-54.
2. Роуг В. Университет как явление средневековой культуры. Предисловие / В. Роуг // Вестник высшей школы. – 1991. – №7. – С. 100 – 106.
3. Идея Университету: Антология / Упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп.ред.

У педагогічних університетах, діяльність яких зосереджена на підготовці кадрів для системи освіти, ці функції набувають більш вузької спеціалізації і конкретизації, а саме:

- навчання фахівців, що забезпечують у суспільстві трансляцію надбань культури через передавання знань, способів мислення і діяльності від одного покоління до наступного;
- дослідження процесів, що забезпечують процеси трансляції знань та їх відтворення у культуровідповідній діяльності;
- забезпечення процесів соціалізації особистості через її освіту, опанування нормами життєдіяльності у відповідному соціумі і залучення до скарбниць культури;
- розвиток у наступних поколіннях здібностей, що забезпечують розвиток культури і пізнання навколишнього світу;
- трансляцію цінностей людської культури і способів її створення.

Отже, діяльність педагогічних університетів у розвитку сучасного суспільства зосереджена на підготовці кваліфікованих фахівців, що забезпечують: відтворення здобутків людської цивілізації у мисленні і продуктах діяльності наступних поколінь; опанування способами створення культурних зразків діяльності; осмислення і використання освітніх технологій, що призводять до творчого використання й розвитку культурно осмисленої діяльності; їх інноваційного розвитку.

Вирішення цих завдань, з одного боку, забезпечують розвиток педагогічного університету як соціокультурного феномена у сучасному суспільстві, з іншого, – визначають вектори його діяльності, які сприяють ефективності цього процесу, виводять його на рівень інноваційності і конкурентної спроможності на ринку освітніх послуг у суспільстві знань.

- М.Зубрицька. – Л.: Літопис, 2002. – 304 с.
4. Аксеновская Л. Н. Ордерная модель организационной культуры : [монография] / Л. Н. Аксеновская. – М. : Академический проект: Трикста, 2007. – 303 с.
5. Вебер. М. Избранные произведения / М. Вебер. – М. : Прогресс, 1990. – Т. 2. – С. 723.
6. Мальцева Г. И. Университетская корпоративная культура / Г. И. Мальцева // Университетское управление: практика и анализ. – 2005. – № 2. – С. 95 – 103.
7. Барнетт Р. Осмысление университета / Р. Барнетт // Образование в современной культуре / Белорусский государственный университет. Центр проблем развития образования БГУ; Под ред. М.А. Гусаковского. - Мн.: ПроPILE, 2001. - 128 с.
8. Федорченко В. К. Стратегія розвитку освіти на порозі ХХІ століття (міжнародний аналітичний огляд)

// Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. / Ред. кол.: В.О. Зайчук (головний редактор), О.Я. Савченко,

М.Ф. Дмитриченко та ін. – К.: НМЦ ВО, 2002. – Вип. 32. – С. 205-212.

REFERENCES

1. Afanas'yev Y. A., Kazanskaya O. V. Role of the University in the regional system of education quality assessment / A. Afanasyev, OV Kazan // Experience in building regional systems of education quality assessment. Models of the development of regional data centers in the context of formation and functioning of Russian system of education quality assessment: (materials Mez-hregion. Meeting), March 15-17, 2006 / Feder. Service for Supervision in Education and Science Department of Education á. region. - Novosibirsk, 2006. - P. 48-54.
2. Roug V. University as a phenomenon of medieval culture. Preface / Rogue AV // Journal of Higher School. - 1991. - №7. - P. 100 - 106.
3. Idea of the University: Antology / Arrange. M. Zubritska, N. Babalik, Z. Ribchinska; vidp.red. M.Zubritska. - L.: Litopis 2002. - 304 p.
4. Aksenovskaya L. N. Banker's model of organizational culture [monograph] / LN Aksenovskaya. - M.: Academic Project: Triksta, 2007. - 303 p
5. Veber. M. Selected Works / Weber. - Moscow: Progress Publishers, 1990. - Т. 2. - P. 723.
6. Mal'tseva G. I. University corporate culture / GI Maltsev // University Management: Practice and Analysis. - 2005. - № 2. - Pp. 95 - 103.
7. Barnett R. Understanding University / R. Barnett / Education in contemporary culture / Belarusian State University. Center for Development of Education, BSU, ed. MA Gusakovskiy. - Mn.: Propylaea, 2001. - 128 p.
8. Fedorchenko V.K. Strategy of Education Development at the threshold of XXI century (international analytical overview) // New learning technologies: scientific-method. Collected. / Red. count.: V.A. Zaychuk (editor), O.J. Savchenko, M.F. Dmytrychenko et al. - K.: SMC PA, 2002. - Vol. 32. - P. 205-212.

Т. И. Койчева

РОЛЬ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА В РАЗВИТИИ СОВРЕМЕННОГО ОБЩЕСТВА

В статье проанализировано развитие университета как учебного заведения, рассмотрены общие черты и функции деятельности университетом разных стран, в том числе педагогических. Приведены отличия современных инновационных и исследовательских университетов.

Ключевые слова: деятельность университетов, исследовательский университет, педагогический университет.

T. I. Koycheva

THE ROLE OF PEDAGOGICAL UNIVERSITY IN THE DEVELOPMENT OF MODERN SOCIETY

For understanding the role of the university in the modern world, in the space of human culture, the facts from the history of development of the idea of the university as an educational institution are given. Since its establishment, universities have existed as free association of thinkers, researchers and students. Universities, that have just started to function as a diverse community, became a powerful social creating factor in an area. In response to the economic and political demands of social life, universities contributed to the development of civilization through the mechanism of reproduction of culture, increase of knowledge and training community-oriented professional and intellectual elite. It is noted that the universities of last decades is a complex element not only of education, but also of the entire society. Analyzing the development and functioning of universities, the leading role of university in the development of society and the state was emphasized. The growth of universities as specific intellectual centers that plays the central role of new sources of knowledge and training of the intellectual elite of the society for environmental social and cultural space was emphasized. It is noted that in the universities in society are assigned the following functions: teaching, research, service, cultural, humanistic. In pedagogical universities, whose activity is focused on training of personnel for the education system, these features become more specialized and concretizing.

Keywords: activities of universities, research university, pedagogical university.

Подано до редакції 17.02.2014